

Jámbor Ildikó

Cserhalmi György és Dunai Tamása jutalomjátéka egy vizsgafilmen

Végtelenben kettő – Pinczés Dávid filmje

Földi létezésünk nagy kérdései tarthatnak számot igazán emberi figyelemre, kor és nemzeti hovatartozás nélkül. Pinczés Dávid vizsgafilmje ilyen tér-időt átszelő, tulajdonképpen rövid alkotás, mégis a múlt év őszén Los Angelesben, egy 28 nemzetet felölelő mezőnyben az a Független Filmszemle (Independent Short Awards) Díját kapta a legjobb művészi alakítások miatt, s még további elismeréseket is. Pontos előtervezés kellett, egy frappáns, és kellően mély értelmű forgatókönyv, és a magyar színházművészet két olyan ikonikus alakja, mint Cserhalmi György és Dunai Tamás.

A *Végtelenben kettő* tulajdonképpen egy matematikai, valószínűségszámítási feladvány. A két főhős egy csendes, természeti, de mégis urbánus környezetben egy végtelennek tűnő sakkjátszma részese. Már egymás gondolatait, lépéseit is tudják, s szavak nélkül is kommunikálnak. Az élet végén, amikor már szinte minden játszmán túlvagyunk, már csak egy foglalkoztat: mi lesz, hogyan lesz a vége? Lesz-e a méltó lezárás? Lesz-e azután? A remek logikával felépített filmben aztán kiderül, a sakkjátszma két főszereplője nem is egymással, hanem önmagával replikázik, mióta szép lassan mindenét elvesztette. Várja a befejezést, számolja a fekete bányákat, de azok bizony nehezen jönnek.

A két színművész, Cserhalmi György és Dunai Tamás sohase játszott egy színpadon, s nem volt közös filmjük. Mégis sok bennük a közös, nemcsak az itteni élet, a művészpálya buktatói és csúcspontjai, hanem a művészi fegyelem és szertelen bátorság az élet dolgaiban.

Valószínűleg a nemzetközi zsűri számára is átütő a két személyiség kisugárzása, mely a film tagadhatatlan erénye. Ehhez persze megfontolt előkészítés kellett. Az összehangolt stáb, az egyébként közgazdász alapképzettségű rendező empátikus színészvezetése, a film gondos megtervezettsége. (Egy televíziós műsorban a készítő elárulták, az egynapos forgatás előtt nemcsak fejben, de a színészióriások nélkül, önmaguk lejátszották az egész filmet).

Az alkotás helyszíne sem mindegy. Egy látszólag streril, de sokat mondó környezetben forgatták, verőfényben. A Graphisoft park a Dunasziget példásan rehabilitált helyszíne a főváros III. kerületében. Az egykori fémroncsok ma sakkfigurákat imitáló szobrokká alakultak, a víz, a fű példás, a gázgyár épülete – mely egykor

a főváros világításához termelt energiát – a befejezettség, letisztultság képzetét keltik. Nem szeretném elárulni a történetben rejlő logikai csavart, de a feszültséget mindvégig ébren tartják a nézőben. A figyelmünk egy pillanatig sem lankad a mindössze 15 perces film alatt. Remek a vágás, gondoltak a jelmezre, a szereplőket jellemző kellékekre (fehér tornacipő!) s igényes a megnyugtató, kicsit keleties, „japános” zenei háttér.

Mint említettem, a *Végtelenben kettő* vizsgafilm, egy 10-12 tagú csapat összehangolt munkája, a forgatókönyvíró a rendező pszichológus testvére (s mindketten a debreceni illetőségű Pinczés István rendező fiai).

Dunai Tamás az MTVA Kulturális Csatorna *Librettó* című műsorában elmondta, hogy nem volt kérdés, hogy elvállalják a munkát, mert olyan jó volt a forgatókönyv. Pinczés Dávid pedig azt nyilatkozta, hogy hasonló elszánással készülnek a következő vizsgafilmre is. Jó lesz, ha őket, vagy hasonló színészlegendákat rögzítenek celluloidra. Mindannyian nyerünk vele!

